

MODEL ORGANIZACJI SZKOLNYCH GRUP WOLONTARIATU NA RZECZ UCZNIÓW NIEWIDOMYCH

Szanowni Państwo,

Oddajemy w Państwa ręce opracowanie przedstawiające model organizowania Szkolnych Grup Wolontariatu na rzecz osób niewidomych. Model został opracowany przez Stowarzyszenie „De Facto” z Płocka w ramach projektu „Szkolne Grupy Wolontariatu na rzecz uczniów niewidomych” współfinansowanego przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Nasze doświadczenia ze szkołami – trwające już ponad rok – przedstawiamy w formie zwalidowanego modelu tworzenia Szkolnych Grup Wolontariatu w polskich szkołach.

W poniższym opracowaniu znajdziecie Państwo informacje, jak **krok po kroku** wspólnie ze Stowarzyszeniem „De Facto” zbudować Szkolną Grupę Wolontariatu (w skrócie SGW) na rzecz osób niewidomych. Stowarzyszenie „De Facto” współpracuje z grupą osób niewidomych i specjalistami z zakresu audiodeskrypcji, którzy pomogą, utworzyć i zorganizować w szkołach Szkolne Grupy Wolontariatu. Przeszkolą uczniów i koordynatorów SGW oraz zaproponują uczniom udział w ciekawym, nowatorskim, długoterminowym e-wolontariacie.

Działania opisane w modelu mają na celu kształtowanie postaw obywatelskich wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych i uczenie ich korzystania z praw obywatelskich w życiu codziennym. Uważliwiają na problemy nietolerancji i dyskryminacji, ośmielają do przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w szkołach, jak i osób dorosłych. Zaproponowane działania włączają młodzież do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym społeczności lokalnej, służą rozwijaniu wolontariatu i samorządności uczniowskiej oraz zachęcają do podejmowania inicjatyw na rzecz środowiska lokalnego. Uczniowie opisując ilustracje opanują umiejętność łatwego, barwnego i przekonującego posługiwania się polszczyzną. Stały kontakt z różnymi czasopismami umożliwi im poznanie innych kultur, nauczy postaw tolerancji i szacunku dla odmienności.

W roku szkolnym 2014/2015 mamy możliwość realizowania projektu pn. „Audio-wolontariat”, który jest kontynuacją zakończonego projektu o tożsamyh założeniach, ale jeszcze bogatszych działaniach aktywizujących młodzież gimnazjalną i licealną.

Jeśli uznacie Państwo nasze działania, zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej młodego pokolenia, za godne zainteresowania prosimy o rozpowszechnienie wśród dyrektorów szkół, nauczycieli, wychowawców i pedagogów naszej publikacji i informacji o możliwości udziału w projekcie „Audio-wolontariat” realizowanym od 1 września 2014.

Kontakt do osoby zajmującej się propagowaniem wolontariatu na rzecz osób niewidomych:

Jerzy Myszak e-mail: defacto.org@wp.pl

Z wyrazami szacunku

Zarząd Stowarzyszenia „De Facto”

Renata Nych i Jerzy Myszak

O Stowarzyszeniu „De Facto”

Stowarzyszenie „De Facto” jest organizacją pozarządową, pożytku publicznego, działającą *non-profit*, która usuwa bariery w dostępie osób niewidomych, z całej Polski, do informacji i kultury, w wyniku prowadzenia nowatorskich i innowacyjnych przedsięwzięć, unikalnych także w Europie.

Od 2009 roku prowadzimy Kiosk z prasą dla niewidomych. Korzysta z niego około 2,5 tysiąca osób niewidomych i słabowidzących. W Kiosku ponad sześćdziesiąt tytułów, najbardziej popularnych w Polsce czasopism z ogólnodostępnego rynku prasowego, jest przetwarzanych tak, by osoby niewidome mogły je samodzielnie przeczytać na komputerze, czy odsłuchać na audio odtwarzaczu. Czasopisma trafiają do osób niewidomych za pośrednictwem internetu lub są wysyłane do ich domów pocztą tradycyjną.

Od 2011 roku prowadzimy Internetowy Klub Filmowy Osób Niewidomych „Pociąg”. Do Klubu należy około 300 osób niewidomych i słabowidzących. Klub prowadzony jest w konwencji Dyskusyjnych Klubów Filmowych (DKF). Każdy z członków Klubu otrzymuje regularnie filmy z opracowaną audiodeskrypcją, czyli słownym opisem tego, czego sam nie może zobaczyć. Członkowie Klubu po obejrzeniu filmów biorą udział w dyskusjach na ich temat, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub internetowego forum dyskusyjnego „Pociąg do dyskusji”.

Od 2010 roku organizujemy w Płocku, we wrześniu każdego roku, Festiwal Kultury i Sztuki (dla Osób Niewidomych). W czasie ich trwania odbywają się pokazy filmów: z audiodeskrypcją, spektakle teatralne, koncerty muzyczne, wieczory poezji, spotkania z aktorami, reżyserami, krytykami filmowymi.

W działalności Stowarzyszenia ogromne znaczenie ma pomoc wolontariuszy. Obecnie współpracuje z nami około 300 wolontariuszy i e- wolontariuszy. To uczniowie gimnazjów, studenci, a także osoby powyżej pięćdziesiątego roku życia. Jedną z najbardziej oczekiwanych prac, wykonywanych przez wolontariuszy, jest opracowywanie audiodeskrypcji, czyli słowne opisywanie ilustracji znajdujących się w czasopismach z Kiosku z prasą dla niewidomych. Ilustracje są istotnym uzupełnieniem artykułów, przedstawiają walory poznawcze i edukacyjne. Pozbawienie osób niewidomych dostępu do informacji zawartych w ilustracjach znacznie zubaża przekaz informacyjny czasopisma. Opisy ilustracji wykonywane przez wolontariuszy umożliwiają osobom niewidomym samodzielne poznanie przekazu z czasopism, zwłaszcza edukacyjnych i kobiecych, co w znacznym stopniu wyrównuje szanse osób niewidomych w dostępie do informacji.

Zanim wolontariusz podejmie pracę przy opisywaniu ilustracji, uczestniczy w specjalnym szkoleniu prowadzonym przez specjalistów z zakresu audiodeskrypcji.

Stowarzyszenie „De Facto” stale poszukuje wolontariuszy, bowiem ilustracji w czasopismach jest bardzo dużo. Im więcej osób będzie je opisywać, tym więcej informacji o świecie, którego same nie mogą zobaczyć, otrzymają osoby niewidome.

O Kiosku z Prasą dla Osób Niewidomych

Stowarzyszenie „De Facto” podpisało umowy z największymi polskimi wydawcami prasy. Na mocy tych umów wydawcy – równolegle z wysyłką do drukarni – przysyłają każde wydanie czasopism na serwer Stowarzyszenia „De Facto”, w celu przetworzenia na dostępny format i udostępnienia niewidomym.

Przeszkoleni pracownicy Stowarzyszenia „De Facto”, za pomocą specjalistycznego oprogramowania, przetwarzają czasopisma z plików PDF na formaty dostępne dla osób niewidomych, czyli html i audio mp3. W ciągu roku przetwarzanych jest ponad 120 tysięcy stron czasopism. Czasopisma są systematycznie wysyłane do dwóch i pół tysiąca czytelników zarejestrowanych w komputerowej bazie danych czytelników Kiosku. Czytelnicy otrzymują rocznie ponad 700 tysięcy egzemplarzy czasopism. Czytane są one przez osoby niewidome przy pomocy komputerów z oprogramowaniem powiększająco-udźwiękającym i odtwarzaczy mp3.

Rezultaty działania Kiosku z prasą dla niewidomych:

- 650 osób niewidomych ma stały dostęp do 60 tytułów czasopism (dane z 2014 roku), bezpośrednio ze strony www.ekiosk.defacto.org.pl;
- kolejnych 1.850 osób niewidomych otrzymuje zamówione tytuły czasopism w dostępnych formatach:
 - za pośrednictwem internetu (on-line lub pocztą elektroniczną);
 - zapisane na nośnikach elektronicznych, przesłanych pocztą tradycyjną;
- czytelnicy Kiosku dzięki czytaniu czasopism z nośników elektronicznych doskonałą umiejętności obsługi komputera i korzystania z internetu;
- możliwość samodzielnego czytania czasopism zapobiega wykluczeniu informacyjnemu i cyfrowemu osób z dysfunkcją wzroku;
- opisy ilustracji z czasopism, opracowywane regularnie przez wolontariuszy, umożliwiają poznanie świata, którego osoby niewidome same zobaczyć nie mogą.

Co daje wolontariuszom praca w Szkolnych Grupach Wolontariatu na rzecz Osób Niewidomych:

Wolontariat jest dobrowolną, bezpłatną i świadomą pracą na rzecz innych, zgodną z ideą społeczeństwa obywatelskiego. Wolontariat przyczynia się do budowania społecznej spójności i solidarności, pełni istotną funkcję w zapobieganiu wykluczeniu społecznemu niepełnosprawnych czy dyskryminacji z innych powodów.

Zgodnie z zasadami opracowanymi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej: „szkoła powinna zaspokajać potrzeby edukacyjne i zapewniać rozwój uczniów. Nie może być w niej miejsca na uprzedzenia i niesprawiedliwość”. W rzeczywistości jednak jest zupełnie inaczej – zgodnie z badaniami przeprowadzonymi przez Instytut Spraw Publicznych – dyskryminacja uczniów jest w polskich szkołach powszechna. Dlatego należy przeprowadzić w szkołach projekty edukacji obywatelskiej i zapobiegania dyskryminacji wśród uczniów. Projekty szczególnie powinny być wdrożone w szkołach ponadpodstawowych, gdzie młodzież jest wciąż otwarta na idee społeczeństwa obywatelskiego. Jedną z dróg realizacji edukacji obywatelskiej jest wolontariat.

Udział w wolontariacie wzmacnia w wolontariuszach otwartość i wrażliwość na potrzeby innych, rozwija zainteresowania, umożliwia świadczenie pomocy tym, którzy znaleźli się w trudnych sytuacjach życiowych. Uczniom-wolontariuszom daje możliwość samodzielnego odkrycia wartości ważnych w życiu.

W celu ułatwienia udziału w wolontariacie na rzecz osób niewidomych uczniom z dużych jak i małych ośrodków proponujemy e-wolontariat realizowany przez internet. Taki wolontariat odpowiada nawykom młodych ludzi, nie zagraża bezpieczeństwu uczniów, może być wykonywany w czasie wybranym przez ucznia, można go godzić z obowiązkami szkolnymi, nie wymaga dojazdów, umożliwia doskonalenie umiejętności obsługi komputera i wykorzystania internetu. Stowarzyszenie „De Facto” będzie potwierdzać udział w Szkolnych Grupach Wolontariatu zaświadczeniami poświadczającymi pracę w wolontariacie na rzecz osób niewidomych, co umożliwi promocję wolontariatu wśród uczniów i szkół.

Znaczenie pracy wykonywanej przez wolontariuszy dla osób niewidomych:

Osoby niewidome, szczególnie uczniowie niewidomi, za pomocą odpowiedniego sprzętu komputerowego mogą poznać treść artykułu, ale nie są w stanie obejrzeć ilustracji. Poznanie zawartości ilustracji ma duże znaczenie w edukacji, szczególnie w przypadku przedmiotów matematyczno-fizycznych, technicznych, czy geografii. Brak możliwości zapoznania się z zawartością grafiki powoduje, że uczniowie niewidomi nie mają równych szans w nauce. Nie posiadają dostępu do map, planów, konstrukcji, trudno im wyobrazić sobie wygląd zewnętrzny ludzi, czy zjawiska przyrody. Trudności w dostępie do informacji skutkują uboższą wiedzą i gorszym wykształceniem, co w przyszłości może spowodować mniejszy udział w życiu społecznym. Taki stan rzeczy powoduje problemy w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami i prowadzi do niższej samooceny.

Jedyną znaną metodą częściowego rozwiązania problemu jest wykonywanie audiodeskrypcji, czyli słownych opisów ilustracji i elementów graficznych. Zadaniem Szkolnych Grup Wolontariatu jest opisywanie ilustracji umieszczonych w czasopiśmie, w tym także edukacyjnych dla uczniów niewidomych. Fakt, że audiodeskrypcje wykonuje młodzież szkolna dla swoich niewidomych rówieśników

ma szczególne znaczenie ze względu na fakt, iż wolontariusze i odbiorcy ich pracy są w tym samym wieku. Mają podobną wrażliwość, oraz posługują się skojarzeniami i odwołaniami charakterystycznymi dla swojej grupy wiekowej.

W czasopiśmie publikowane są setki tysięcy ilustracji. Nie ma możliwości stworzenia opisów ich wszystkich, dlatego też pracownicy Stowarzyszenia „De Facto” dokonują selekcji i wybierają te, które posiadają znaczącą wagę informacyjną. Wybrane ilustracje wysyłają pocztą elektroniczną do Szkolnych Grup Wolontariatu w celu wykonania opisów. Członkowie Grup tworzą je i odsyłają do Stowarzyszenia.

Dzięki członkom Szkolnych Grup Wolontariatu, wykonującym audiodeskrypcję, 2500 osób niewidomych, w tym 650 niewidomych uczniów szkół ogólnodostępnych i specjalnych z całej Polski, (korzystających z Kiosku z prasą dla niewidomych) może samodzielnie poznawać treść artykułów, jak i załączone do nich ilustracje.

O Organizacji Szkolnych Grup Wolontariatu w szkołach

Krok pierwszy:

Podpisanie porozumienia, o nawiązaniu współpracy, mającego na celu zorganizowanie Szkolnej Grupy Wolontariatu na rzecz Osób Niewidomych pomiędzy: Mazowieckim Stowarzyszeniem Pracy dla Niepełnosprawnych „De Facto”, organizacją pożytku publicznego, z siedzibą w Płocku przy ulicy Małachowskiego 4b/3, reprezentowanym przez: Renatę Nych – przewodniczącą Stowarzyszenia i Jerzego Myszaka – zastępcę przewodniczącego Stowarzyszenia, a Szkołą reprezentowaną przez osoby upoważnione.

Porozumienie dokładnie określa, idee, cele, założenia organizacji SGW, zadania obu stron porozumienia oraz harmonogram działań i organizacji pracy SGW.

Wymagane jest wypełnienie deklaracji przez uczestnika i rodzica, który podpisem wyraża zgodę na uczestnictwo swego dziecka w wolontariacie, jeśli ono chce w nim wziąć udział.

Krok drugi:

Przeprowadzenie spotkań rekrutacyjnych prowadzonych przez osobę/y niewidomą/e, podczas lekcji wychowawczych, w każdej szkole zainteresowanej zorganizowaniem SGW. Celem spotkań jest przygotowanie uczniów, by świadomie i odpowiedzialnie podjęli decyzje o wstąpieniu do Szkolnej Grupy Wolontariatu w swojej szkole.

Osoby niewidome w trakcie trwania tychże spotkań opowiedzą uczniom o sobie, swoim schorzeniu, jaka jest jego przyczyna, oraz jaki ma wpływ na postrzeganie rzeczywistości przez osobę z dysfunkcją narządu wzroku. Opowiedzą, w jaki sposób radzą sobie z przeciwnościami losu. Uświadomią uczniów, że przy odrobinie

dobrej woli i pomocy osób zdrowych, osoba niewidoma może się rozwijać, realizować swoje pasje i spełniać marzenia. Spotkanie będzie obejmowało część teoretyczną, ćwiczenia praktyczne i prezentacje. Uczestnicy zajęć będą mieli okazję poznać pomoce, które wspomagają niewidomych w ich życiu codziennym. Na spotkaniu prowadzący opowiedzą o udźwiękowionych komputerach, dzięki którym niewidomi mogą korzystać z Kiosku z prasą prowadzonego przez Stowarzyszenie „De Facto”.

Prowadzący zaprezentują uczestnikom przykładowy opis ilustracji. Uczniowie będą mogli przekonać się ile skupienia wymaga wysłuchanie i wyobrażenie sobie ilustracji na podstawie opisu. Zrozumieją, że przekazanie treści obrazu głosem nigdy nie będzie tak precyzyjne jak za pomocą wzroku. Wspólne ćwiczenia pomogą uczniom zrozumieć bariery, jakie napotykają osoby niewidome.

Prowadzący zachęcą uczniów do udziału w projekcie i opowiedzą o zobowiązaniach, jakie niesie ze sobą podjęcie się wolontariatu. Pozwolą wzbudzić w wolontariuszach poczucie satysfakcji z pracy na rzecz słabszych. Będą podkreślać, że praca w wolontariacie wymaga systematyczności i wzięcia na siebie odpowiedzialności za powierzone zadanie.

Celem spotkań rekrutacyjnych jest:

- rozwijanie wrażliwości, tolerancji i empatii u uczniów wobec osób niepełnosprawnych;
- zrozumienie możliwości i potrzeb osób niewidomych;
- nauka udzielania skutecznej pomocy osobom niewidomym;
- eliminowanie przejawów zachowań agresywnych;
- przełamywanie stereotypów i schematów myślowych na temat osób niewidomych;
- rozwijanie inicjatywy i stosowanie kreatywnych rozwiązań.

Krok trzeci:

Szkolenia stacjonarne i e-learningowe uczniów w zakresie audiodeskrypcji ilustracji dla niewidomych.

Zadaniem uczniów, którzy podejmą się wolontariatu, będzie tworzenie opisów ilustracji z czasopism o profilu zgodnym z ich zainteresowaniami. Na początku preferowane będą przez Stowarzyszenie „De Facto” czasopisma edukacyjne, z których korzystają uczniowie niewidomi.

Każda grupa wolontariuszy będzie musiała przejść kilkunastogodzinny cykl szkoleń, w skład których wchodzi: szkolenie stacjonarne i szkolenie e-learningowe.

I. Szkolenia stacjonarne:

W trakcie szkoleń, prowadzonych w szkołach, młodzież pozna specyfikę pracy Stowarzyszenia „De Facto”, dowie się czym jest audiodeskrypcja i zdobędzie praktyczne umiejętności sporządzania opisu ilustracji do wybranych czasopism. Szkolenie stacjonarne dla wolontariuszy przewiduje 30 godzin lekcyjnych. Odbywa

się ono w ciągu 4 dni szkoleniowych w dwóch dwudniowych sesjach w piątki po południu i soboty przed południem.

DZIEŃ 1

W pierwszym dniu szkolenia uczniowie dowiedzą się od trenera czym jest audiodeskrypcja oraz dla jakich potrzeb technika ta została zaadoptowana. Trener przedstawi charakterystykę odbiorców audiodeskrypcji w oparciu o występujące główne wady wzroku. Uczniowie poznają ogólne zasady tworzenia audiodeskrypcji: ustalanie priorytetów przy opisie ilustracji, standardy dotyczące języka audiodeskrypcji, wskazówki techniczne niezbędne przy tworzeniu opisów. W części praktycznej uczniowie wykonają poszczególne zadania: rysowanie figur geometrycznych lub ilustracji z czasopism, na podstawie opisów słownych, opisywanie zdjęć, rysunków i fotografii, itp. Zadania pozwolą im uświadomić sobie trudności w opisywaniu obrazów osobom niewidzącym i nauczą, w jaki sposób należy tworzyć audiodeskrypcje, by były użyteczne dla odbiorców.

DZIEŃ 2

Podczas drugiego dnia szkolenia uczniowie poznają elementy, które wpływają na atmosferę ilustracji (kolorystyka, technika, kompozycja, treść) i nauczą się opisywać różne rodzaje ilustracji (twarze, ubiory, krajobrazy, architekturę). Dowiedzą się, jak określać priorytety niezbędne dla opisanie ilustracji, na co zwracać uwagę przy opisie i jakiego języka używać. Podczas szkolenia praktycznego uczniowie przygotują audiodeskrypcje różnych rodzajów ilustracji oraz nauczą się odróżniać audiodeskrypcje od innych form opisu (opowiadań, opisów literackich, interpretacji).

DZIEŃ 3

Trzeciego dnia uczniowie zapoznają się z audiodeskrypcjami stosowanymi w celu opisanie skomplikowanych treściowo dzieł wizualnych. Poznają audiodeskrypcje dzieł sztuki, np. malarstwa. W części praktycznej będą przygotowywali audiodeskrypcje do wybranych ilustracji dzieł sztuki.

DZIEŃ 4

Czwartego dnia trener przekaze uczestnikom informacje na temat usuwania barier w dostępie do dóbr kultury dla osób niewidomych i słabowidzących w Polsce. Przedstawi wybrane instytucje kultury, organizacje rządowe i pozarządowe, inicjatywy społeczne promujące dostęp i działające przeciwko wykluczeniu osób niewidomych i słabowidzących z życia kulturalnego. W części praktycznej uczniowie będą tworzyli audiodeskrypcje i przedstawiali je kolegom i osobom niewidomym uczestniczącym w szkoleniu. Zostaną zorganizowane także ćwiczenia rozwijające umiejętności językowe uczniów.

II. Szkolenia e-learningowe

Szkolenie e-learningowe polega na samodzielnej pracy przez internet i wykonaniu 12 opisów ilustracji. Pierwszych 6 ćwiczebnych i kolejnych 6 wybranych z aktualnych czasopism. Ilustracje do opisywania są przekazywane drogą elektroniczną do koordynatora Szkolnej Grupy Wolontariuszy, który przekazuje je uczniom do opisanie. Przygotowane przez uczniów audiodeskrypcje są sprawdzane i poprawiane przez instruktorów. Uwagi i wskazówki instruktora dotyczące poprawności wykonania audiodeskrypcji i popełnianych błędów posłużą uczniom do wykonywania kolejnych opisów zgodnie z zasadami audiodeskrypcji. Indywidualne szkolenia e-learningowe pomogą kształtować wśród uczniów umiejętności samodzielnej pracy, systematyczności i dbałości o poprawność wykonywanych audiodeskrypcji. Po zakończeniu szkolenia e-learningowego wolontariusze będą samodzielnie opisywać ilustracje dla osób niewidomych, zgodnie z zasadami tworzenia jej.

Krok czwarty:

Praca Szkolnych Grup Wolontariatu polegająca na wykonywaniu audiodeskrypcji ilustracji z czasopism dla osób niewidomych.

Wolontariusze będą wykonywali audiodeskrypcje ilustracji, szczególnie ważnych, dla zrozumienia artykułów. Wolontariuszami, z każdej szkoły, będzie opiekował się koordynator szkolnego wolontariatu. Na jego adres zostaną wysyłane z Kiosku z prasą dla niewidomych pliki ilustracji przeznaczone dla Szkolnej Grupy Wolontariatu. W przetwarzanych czasopismach będą otwierane „okna” przeznaczone do audiodeskrypcji ilustracji. Wolontariusze otrzymają 7 dni na ich wykonywanie, to czas w którym treść czasopisma jest przetwarzana na postać dostępną dla niewidzących. Po wykonaniu audiodeskrypcji przez uczniów, koordynator odeśle je pocztą elektroniczną do Kiosku, gdzie zostaną wklejone w przygotowane „okienka” w czasopismach. Czasopisma zawierające audiodeskrypcje ilustracji będą dystrybuowane przez Kiosk do zarejestrowanych 1850 dorosłych i 650 uczniów niewidomych.

Działania integrujące wolontariuszy ze Szkolnych Grup Wolontariatu z osobami niewidomymi, odbiorcami ich pracy.

Na portalu społecznościowym Facebook utworzono specjalny profil pod nazwą Niewidzialna Galeria Ilustracji <https://www.facebook.com/GaleriaNGI>. Tam umieszczane są najlepsze opisy ilustracji wykonywane przez uczniów. Uczniowie, którzy są członkami Szkolnych Grup Wolontariatu będą mogli nawiązać kontakt, wymieniać uwagi i opinie z osobami niewidomymi. Uczniowie widzący przekonają się, jak wielką wartość posiadają wykonywane przez nich opisy świata, którego niewidzący odbiorcy

w inny sposób poznać nie mogą. Zdobyte umiejętności i nawiązane kontakty pomogą uczniom widzącym w ich późniejszym dorosłym życiu. (Załącznik nr 1 - *Przykłady audiodeskrypcji ilustracji z czasopism i opinii osób niewidomych*).

W celu zachęcenia uczniów do udziału w wolontariacie na rzecz osób niewidomych zaplanowano jednodniowe spotkania w redakcjach czasopism i rozgłośniach radiowych, by wolontariusze mogli lepiej zaznajomić się z pracą w mediach, porozmawiać z dziennikarzami, lub wziąć udział w audycji o wolontariacie (Załącznik nr 2 - Jedna z audycji radiowych o SGW z udziałem wolontariuszy i osób niewidomych Polskie Radio *Inne spojrzenie* Hanny Bogoryja-Zakrzewskiej). Spotkania poza wizytami w redakcjach czasopism i rozgłośniach obejmują wspólne wycieczki z niewidomymi, zwiedzanie Niewidzialnej Wystawy, czy Centrum Nauki Kopernik w Warszawie.

Proponujemy także wspólny udział osób niewidomych i członków Szkolnych Grup Wolontariatu w wydarzeniach kulturalnych: oglądanie filmów i spektakli z audiodeskrypcją dla niewidomych oraz udział w innych imprezach Festiwalu Kultury i Sztuki dla Osób Niewidomych w Płocku.

Organizujemy także kilkudniowe integracyjne rajdy i wycieczki górskie. Grupy wolontariuszy razem z osobami niewidomymi przemierzają szlaki górskie. Wolontariusze w trakcie tych wędrówek opisują otoczenie i widoki osobom niewidomym, pełniąc rolę ich przewodników.

Wszystkie te działania mają nadrzędny cel: by widzący wolontariusze zrozumieli ograniczenia i faktyczne możliwości niewidomych, a także wykształcili w sobie chęć niesienia pomocy osobom niepełnosprawnym. Ważne jest uzmysłowienie im, jak bardzo przyczyniają się do poprawy jakości życia osób niewidomych.

Mazowieckie Stowarzyszenie Pracy dla Niepełnosprawnych „De Facto” w imieniu własnym i Osób Niewidomych z całej Polski – Czytelników Kiosku z prasą dla Niewidomych – serdecznie dziękuje wszystkim szkołom, w których zostały zorganizowane i działają Szkolne Grupy Wolontariatu na rzecz uczniów niewidomych. Dziękujemy Dyrektorom, Koordynatorom szkolnego wolontariatu, wszystkim, którzy przyczynili się do powstania Szkolnych Grup Wolontariatu. Szczególnie pragniemy podziękować uczniom – wolontariuszom, opisującym ilustracje dla niewidomych uczniów.

Nasze podziękowania kierujemy do szkół:

1. Gimnazjum nr 24 w Lublinie, ul. Roztocze 14, 20-722 Lublin
2. Gimnazjum nr 3 im. Henryka Sienkiewicza, ul. Łęczycka 11, 99-300 Kutno
3. Gimnazjum im. prof. J. Kondrackiego w Łącku, ul. Kolejowa 1/1, 09-520 Łąck
4. Publicznego Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. prof. J. Tischnera w Chrzanowie, ul. Zielona 15, 32-500 Chrzanów
5. Gimnazjum im. Karola Urbańskiego, ul. Powstańców Wielkopolskich 1, 88-180 Żłotniki Kujawskie
6. Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Pankach, ul. Tysiąclecia 17, 42-140 Panki
7. Gimnazjum w Pawonkowie ul. Szkolna 1, 42-772 Pawonków
8. Gimnazjum nr 1 w Mikołowie ul. Konstytucji 3 Maja 20, 43-190 Mikołów
9. Gimnazjum nr 1, im. Jana Długosza, ul. Leona Cieśli 2, 27-600 Sandomierz
10. Publicznego Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Szepietowie ul. 1 Maja 2, 18-210 Szepietowo
11. Gimnazjum nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Władysława Orkana 95/109, 42-229 Częstochowa
12. Gimnazjum Nr 12 im. Jana Matejki, ul. Okólna 31/39, 42-218 Częstochowa
13. Gimnazjum im. Janusza Korczaka w Blachowni ul. Bankowa 13, 42-290 Blachownia
14. Gimnazjum w Dobrzykowie, ul. Obrońców Dobrzykowa 65, 09-522 Dobrzyków
15. Gimnazjum w Sztabinie ul. Augustowska 82, 16-310 Sztabin

Załącznik nr 1 - Przykłady audiodeskrypcji ilustracji wykonanych dla osób niewidomych przez wolontariuszy Szkolnych Grup Wolontariatu w roku szkolnym 2013/2014

„Poznaj Świat” nr 3 (2014), Indie. Trzy godziny: niebieski

Opis ilustracji – Szymon Bandura z Gimnazjum nr 1 w Mikołowie:

Kolorowa, prostokątna, pionowa fotografia. Na zdjęciu miasteczko zbudowane u stóp wzgórza. Miasto jest stare. Wszystkie budynki zbudowane z betonu. Przypominają klocki różnej wielkości. Mają barwę niebiesko-szarą. Z niektórych ścian odpada tynk. Przy każdym domu wiszą sznurki ze schnącymi ubraniami. Na drugim planie rozległe wzgórze. Na nim wysoki mur obronny zbudowany z kamienia koloru kremowego. W tle błękitne,

bezchmurne niebo.

Ocena ekspercka – Alicja Nyziak, niewidoma czytelniczka:

Bingo! Piękny i przejrzysty opis. Gdy go czytałam od razu w wyobraźni powstawał obraz miasteczka u stóp wzgórza. Podana jest kolorystyka, czytelne porównania np. do klocków, zachowana kolejność planu – najpierw pierwszy, potem drugi. Wyłaniający się z opisu obraz nie jest przeładowany zbędnymi detalami, a to ważne. Spojrzałam na ilustrację z osobą widzącą i okazało się, że brakuje w opisie tylko jednego, intrygującego elementu - jest nim brak dachów na wszystkich budynkach. Ten opis ilustracji wnosi bardzo wiele do artykułu, ukazuje krajobraz, którego nie znajdzie niewidomy czytelnik w tekście.

Szymon, mam nadzieję, że kolejne opisy ilustracji będą równie plastyczne i wymowne. Twoje wnikliwe i barwne przekazanie słowami tego co na fotografii pozwala niewidomym czytelnikom, zobaczyć znacznie więcej.

„Poznaj Świat” nr 2 (2014)
Tanzania. Przywitanie z Afryką.

Opis ilustracji – Dorota Franciszkiewicz z Gimnazjum im. prof. J. Kondrackiego w Łącku:

Ilustracja przedstawia piaszczystą plażę nad błękitnym morzem w

słoneczny dzień. Na pierwszym planie wysoki dach z trzciny wsparty czterema drewnianymi kołkami. W oddali trzy takie same. Po prawej stronie pierwszego z nich biały stolik na trzech nogach. Pod daszkami prowizoryczne leżaki. Pod ostatnim dachem na leżakach ludzie. Blisko wody, po lewej strony zdjęcia człowiek w niebieskiej bluzce i białych spodniach. Na plecach niesie deskę surfingową. W oddali zielone drzewa. Na niebie lekkie obłoki białych chmur. Tekst znajdujący się obok zdjęcia: „Bo na plażach Zanzibaru... Gdzie powietrza woń nektaru, a nie baru, ach, na plażach, być na plażach Zanzibaru.”

Ocena ekspercka – Beata Wiśniewska, niewidoma czytelniczka:

Opis czytelny, przejrzysty. Dobrze opisane elementy na ilustracji, łącznie z kolorami i przestrzenią. Zachowana kolejność planów i dobrze opisane tło. Wkradła się niewielka literówka: „po lewej strony zdjęcia”, powinno być „stronie”. Tekst do fotografii został przepisany prawidłowo. Artykuł jest bardzo sugestywny i zawiera malowniczo opisane szczegóły, dlatego ilustracja tylko go dopełniła. Dziękuję za możliwość oglądu, jaki rodzaj obrazu Afryki został dołączony przez autora artykułu.

„Poznaj Świat” nr 3 (2014), Indie. Trzy godziny: niebieski.

Opis ilustracji – Julia Czarnecka z Gimnazjum nr 1 w Mikołowie:

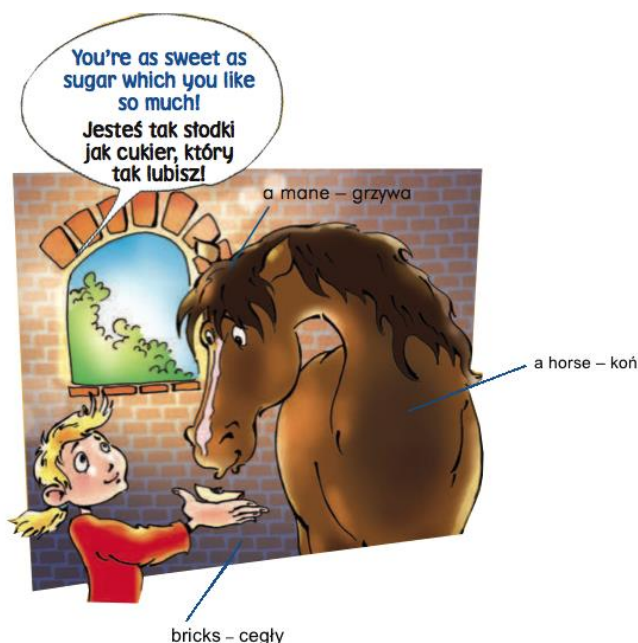
Kolorowa, prostokątna fotografia w poziomie. Przedstawia fragment budynku z wejściami do dwóch mieszkań. Ściana budynku pomalowana na kolor jasno-niebieski. Z lewej strony zdjęcia bogato zdobione, niebiesko-żółte drzwi. Po prawej stare, zniszczone drzwi w kolorze budynku. Są lekko uchylone. Nad futryną powieszono ubrania. Do obu mieszkań prowadzą schodki połączone wspólnym podestem. Tekst znajdujący się obok zdjęcia: „Drzwi w drzwi. Dwa mieszkania w niebieskim mieście. Jak wszędzie, tak i tu sąsiedzi starają się wyróżnić”.

Ocena ekspercka – Marek Janakowski, słabowidzący czytelnik:

Julio gratuję, bardzo dobry opis. Jeden z najlepszych, jakie dotąd sprawdzałem. Zachowane wszelkie zasady audiodeskrypcji. Bez problemu wyobraziłem sobie to zdjęcie. Autorka podaje wszystkie szczegóły, ale bez nadmiernego rozdrabniania się. Zachowuje kierunkowość opisu. Bardzo plastycznie przechodzi z jednego opisywanego elementu do drugiego. Dziękuję Julii raz jeszcze, za tak rzetelne

podejście do tematu. Czekam na więcej takich opisów. Myślę, że za jakiś czas jako eksperci nie będziemy Wam wolontariuszom zupełnie potrzebni.

„Junior dodatek specjalny” nr 3 (2014), *It's never boring in the country!*- Na wsi nigdy nie jest nudno

Opis ilustracji – Konrad Grzesiak z Gimnazjum nr 24 w Lublinie:

Grafika w lewym górnym rogu strony przedstawia dziewczynkę i konia. Dziewczynka ukazana od pasa w górę, ma kwadratową głowę, duże okrągłe oczy, mały, zadarty do góry nos i uśmiechnięte usta. Nosi czerwoną bluzkę z długim rękawem. Dziewczynka ma długie, blond włosy związane z tyłu w kucyk jasnoniebieską

gumką do włosów. Głowę ma uniesioną do góry, a ręce wyciągnięte do przodu. Trzyma w nich ćwiartkę jabłka. Obok niej stoi koń ukazany od tułowia w górę. Ma jasnobrązową sierść i ciemnobrązową grzywę. Długa szyja konia jest obrócona w prawo. Zwierzę ma krótkie, szpiczaste uszy i małe oczy. Przez środek pyska konia biegnie biały pasek sierści. Dziewczynka i koń patrzą na siebie. W tle obrazka ceglana ściana z otworem okiennym zaokrąglonym u góry. Przez okno widać niebieskie niebo i zielone liście. U góry obrazka biała chmurka wychodząca z okna z napisem w środku: „You're as sweet as sugar which you like so much!” (czytaj) „Ju ar as slił as szugar licz ju lajk soł macz”. Pod tym tekstem napis po polsku: „Jesteś tak słodki jak cukier; który tak lubisz”. Od grzywy konia odchodzi strzałeczka z napisem „a mane” (czytaj) „a mejn”, obok napis „grzywa”, od ceglanego tła w dolnej części grafiki odchodzi strzałeczka z napisem „bricks” (czytaj) „briks” z boku napis „cegły”, od tułowia konia w prawą stronę odchodzi strzałeczka z napisem na końcu „a horse” (czytaj) „e hors”, z boku napis koń.

Ocena ekspercka – Marek Janakowski, słabowidzący czytelnik:

Konrad, bardzo dobry opis ilustracji. Zachowane wszelkie zasady audiodeskrypcji. Doskonale znasz zasady tworzenia narracji opisowej, i co więcej, potrafisz doskonale je stosować. Podoba mi się, że cytujesz napisy i dodatkowo piszesz tak jak trzeba

wymawiać. Dla mnie jest to ważne, ponieważ nie znam języka angielskiego i nie wiem jak poprawnie wymawiać obco brzmiące słowa. Z łatwością mogłem wyobrazić sobie opisywany obrazek. Podajesz wszystkie ważne szczegóły, ale nie czuje się, że jest ich zbyt dużo. Jeżeli mógłbym coś Ci doradzić, tak na przyszłość, to możesz podać na początku opisu informację, że jest to animacja. Gratuluję bardzo dobrego opisu, tak trzymaj Konrad!

**Serdecznie zachęcamy do propagowania szkolnego
e-wolontariatu na rzecz Osób Niewidomych!**

**Mazowieckie Stowarzyszenie Pracy dla
Niepełnosprawnych „De Facto”**

Ul. Małachowskiego 4b/3

09-400 Płock

Tel/fax 24 366 86 76

e-mail: defacto.org@wp.pl

www.defacto.org.pl